

Viksjöfors skola
Idrottsvägen 6
828 95 Viksjöfors

2010-06-18

Dnr 43-2010:709

Runemoskolan
Runemovägen 128
822 92 Alfta

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Viksjöfors skola
och Runemoskolan i
Ovanåkers kommun

2010-06-18

Rektorn på Viksjöfors skola och Runemoskolan

Ovanåkers kommun

828 80 Edsbyn

Tillsyn i Viksjöfors skola och Runemoskolan i Ovanåkers kommun

Förskoleklass och grundskola årskurs 1-6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Viksjöfors skola, Runemoskolan och Ovanåkers kommun skickat in samt de verksamhetsredogörelser skolorna lämnat. Iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheterna ligger till grund för bedömningarna.

Viksjöfors skola och Runemoskolan är två små skolor som präglas av lugn, arbetsglädje och tillit till elevernas förmåga att lära sig. Lärarnas och rektorns engagemang i varje elevs utveckling är tydlig. Skolorna har aktivt arbetat med värdegrundsfrågor. Resultatet av det arbetet visar sig tydligt i skolorna där elevernas bemötande av varandra och av vuxna är öppet och vänligt. Samtal med elever och lärare samt klassrumsbesök visar att stämningen är god och de allra flesta elever trivs och tycker att de lär sig mycket.

Rektorn redovisar statistik som visar att alla elever på Runemoskolan och i stort sett alla elever på Viksjöfors skola klarar de nationella ämnesproven i årskurs 3 och 5. Någon skolövergripande redovisning av resultaten i andra ämnen görs inte varken på Viksjöfors skola eller på Runemoskolan, varför Skolinspektionen inte har tillräckligt underlag för att bedöma skolornas kunskapsresultat. Skolorna behöver i högre grad sammanställa och analysera elevernas resultat utifrån de nationella styrdokumenterna i fler årskurser och flera ämnen än matematik, svenska och engelska för att identifiera om särskilda utvecklingsinsatser behöver sättas in.

Viksjöfors skola har ett internationellt samarbete med Eritrea, där flera elever och lärare varit på besök. Elever och lärare från Eritrea har även besökt skolan, vilket märks på skolan genom olika saker som finns uppsatta på väggarna. Genom ett nära samarbete med den lokala föreningen Viksjöforsbaletten har skolan lyckats engagera sex volontärer från olika europeiska länder som på olika sätt bidrar till att öka elevernas internationella förståelse. Vidare är film ett levande inslag i undervisningen. Eleverna i Viksjöfors skola har bland annat vunnit två kortfilmspris i konkurrens med flera skolor.

Runemoskolan är kommunens nyaste skola. Alla verksamheter rymms i samma byggnad vilket underlättar samarbetet mellan förskolans och skolans personal. Skolan har utöver värdegrundsarbetet fokuserat på att eleverna minst ska nå de nationella målen. Det har lyckats på de nationella ämnesproven i årskurserna 3 och 5.

Både Viksjöfors skola och Runemoskolan har, tillsammans med Alftaskolan F-6 arbetet med att bryta ner kunskapsmålen i alla ämnen. Engelska, matematik och svenska är klara medan de övriga ämnena återstår. Detta arbete ska komma igång till höstterminen 2010.

Lärare och rektor på båda skolorna önskar ett närmare samarbete med Alftaskolan 7-9 för att diskutera kunskapsmålen i varje ämne från årskurs 1 – 9.

Skolinspektionen har i tillsynen av Viksjöfors och Runemo skolor identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Viksjöfors skola och Runemoskolan säkerställer inte att alla elever når kunskapsresultaten i alla ämnen. För eleverna i årskurs 5 saknas uppgifter om andelen elever som nått kursplanernas mål i samtliga ämnen varför Skolinspektionen saknar underlag för en säker bedömning av skolans kunskapsresultat. Resultaten på nationella ämnesproven indikerar att elevernas kunskapsresultat behöver förbättras på Viksjöfors skola. (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna)
- Lärarnas arbete i Viksjöfors skola och Runemoskolan med att ge eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling uppfyller inte grundskoleförordningens krav. (7 kap. 2 § grundskoleförordningen)
- På Viksjöfors skola och Runemoskolan säkerställer inte rektorn att skolans arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling dokumenteras i en plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav. (14 a kap. 8 § skollagen)

- På Viksjöfors skola och Runemoskolan säkerställer inte rektorn att eleverna erbjuds den garanterade undervisningstiden i alla ämnen. (Bilaga 3 till skollagen, 1 kap. 2§ grundskoleförordningen, Kursplan för ämnet teknik och hem och konsumentkunskap)
- De åtgärdsprogram som upprättas på Viksjöfors skola och Runemoskolan uppfyller inte alltid grundskoleförordningens krav. (5 kap. 1 § grundskoleförordningen)

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1-3

Rektor och Ovanåkers kommun har ansvar för att brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Ovanåkers kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Ovanåkers kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Ulrika Palm Lindgren deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Ann-Christin Hartman

Enhetschef

Christina Sjöberg

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Viksjöfors skola
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Runemo skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Ovanåkers kommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Viksjöfors skola den 20 maj och Runemoskolan den 21 maj.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Viksjöfors skola och Runemoskolan, dels den information som samlats in under besöket. I båda skolorna intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever

Viksjöfors skola	
Förskoleklass	6
Grundskola	51

Runemoskolan	
Förskoleklass	5
Grundskola 1-6	36

Källa: Skolans egna uppgifter april 2010

Båda skolorna leds av en rektor som i sitt ansvarsområde utöver Viksjöfors skola och Runemoskolan har ansvar för fritidshem, förskolor och dagbarnvårdare. Dessutom har rektor ett ekonomiskt ansvar för hela Alftaområdet (Alftaskolan F-9, Alftaskolan F-6, Viksjöfors skola och Runemoskolan).

Beroende på antalet elever i de olika årskurserna organiseras klasserna i båda skolorna antingen åldershomogent eller åldersblandat. Organisationen kan förändras från det ena läsåret till det andra beroende på hur många elever som börjar i förskoleklassen och hur många som slutar i årskurs 6. Innevarande läsår finns både åldershomogena och åldersintegrerade klasser på båda skolorna.

Tillsynsprotokoll för Viksjöfors skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Viksjöfors skola säkerställer inte att alla elever når kunskapsresultaten i alla ämnen. För eleverna i årskurs 5 saknas uppgifter om andelen elever som nått kursplanernas mål i samtliga ämnen varför Skolinspektionen saknar underlag för en säker bedömning av skolans kunskapsresultat. Resultaten på nationella ämnesproven indikerar att elevernas kunskapsresultat behöver förbättras.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan.

Kursplanerna

Motivering:

Viksjöfors skola saknar uppgift om hur stor andel av eleverna i årskurs 5 som nått kursplanernas mål i alla ämnen i slutet av årskursen. Lärare uppger att de har kännedom om varje elevs resultat på individnivå. Rektor får en god kännedom om elevernas kunskapsresultat genom de konferenser som hålls varje vecka. Eftersom skolan inte har några sammanställningar som visar i vilken grad eleverna når målen i årskurs 5 har Skolinspektionen svårt att bedöma elevernas kunskapsresultat.

När det gäller de nationella ämnesproven i årskurs 5 visar skolans egen statistik från år 2009 att det finns ett fåtal elever som inte klarar proven i engelska, matematik och svenska vilket indikerar att elevernas kunskapsresultat behöver förbättras i årskurs 5.

Skolan har även till Skolinspektionen inkommit med statistik över resultat på nationella ämnesprov för årskurs 3 i svenska och matematik år 2009. Här visar resultaten att alla elever når målen i svenska och nästan alla når målen i matematik. Skolinspektionen bedömer att skolan bör arbeta för att alla elever ska nå målen även i matematik i årskurs tre.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering****Bedömning:**

Lärarnas arbete med att ge eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling uppfyller inte grundskoleförordningens krav

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

I Viksjöfors skola upprättas individuella utvecklingsplaner för samtliga elever i samband med utvecklingssamtalet. De individuella utvecklingsplanerna, och de skriftliga omdömen som utgör underlag till dessa, är dock av skiftande kvalitet. De individuella utvecklingsplanerna saknar en tydlig koppling till läroplanens och kursplanernas mål. I planerna framgår inte heller tydligt vilka insatser som ska göras av skolan utifrån de nationella kursplanerna för att eleven ska ha framgång i skolarbetet. Skriftliga omdömen ges i engelska, matematik och svenska men saknas i övriga ämnen varför vare sig elever eller föräldrar får en fullständig bild av elevernas kunskapsutveckling.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bristområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Rektorn säkerställer inte att skolans arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling dokumenteras i en plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Tillsynen visar att skolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete. Dock uppfyller skolans plan mot kränkande behandling inte fullt ut författningarnas krav. Skolan upprättar inte en årlig plan mot kränkande behandling utan har använt samma plan under två år. Denna saknar en beskrivning av de åtgärder skolan ämnar vidta om vuxen kränker elev samt hur arbetet med uppkomna incidenter ska dokumenteras. I planen finns inte någon kartläggning av förhållandet i skolan eller vilka åtgärder som skolan avser vidta

för att komma till rätta med det som eventuellt framkommit. Tillsynen visar att en kartläggning har gjorts tillsammans med eleverna. Resultatet av denna har dock inte dokumenterats ej heller har åtgärder beskrivits som i nästa års plan kan utvärderas.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Rektorn säkerställer inte att eleverna erbjuds den garanterade undervisningstiden i alla ämnen.

Författningsstöd:

Bilaga 3 till skollagen

1 kap. 2§ grundskoleförordningen

Kursplan för ämnet teknik och hem- och konsumentkunskap

Motivering:

Tillsynen visar att skolan inte har tillräckliga rutiner för att säkerställa att eleverna får den garanterade undervisningstiden i ämnena teknik och hem- och konsumentkunskap. Ämnet teknik ingår i de naturorienterande ämnena och ibland i något tema. Det finns dock, enligt lärarna en osäkerhet om eleverna ges förutsättningar att nå målen i ämnet. I ämnet hem- och konsumentkunskap uttrycks också en osäkerhet om huruvida eleverna ges möjlighet att nå målen i årskurs 5 eftersom en del av undervisningen förläggs till elevernas hem.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

De åtgärdsprogram som upprättas på Viksjöfors skola uppfyller inte alltid grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

I Viksjöfors skola uppger rektorn och lärarna att åtgärdsprogram upprättas för alla elever i behov av särskilt stöd och skolan har arbetat med att skapa rutiner för hur stödinsatser ska ges och åtgärdsprogram upprättas. Skolinspektionen har tagit del av några

åtgärdsprogram på skolan. Av dessa framgår i liten grad vilka åtgärder som vidtagits för att tillgodose undervisningen efter elevens behov. Det varierar mellan åtgärdsprogrammen hur väl det framgår vilka behov eleven har. Det varierar också hur pass väl åtgärdsprogrammen beskriver hur elevens behov ska tillgodoses och de åtgärder som föreslås är ofta inte konkreta och relaterar i begränsad utsträckning till läroplanens och kursplanernas mål. Dessutom framgår inte alltid hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Tillsynsprotokoll för Runemo skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Runemoskolan säkerställer inte att alla elever når kunskapsresultaten i alla ämnen. För eleverna i årskurs 5 saknas uppgifter om andelen elever som nått kursplanernas mål i samtliga ämnen varför Skolinspektionen saknar underlag för en säker bedömning av skolans kunskapsresultat.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan.

Kursplanerna

Motivering:

Runemoskolan saknar uppgift om hur stor andel av eleverna i årskurs 5 som nått kursplanernas mål i alla ämnen i slutet av årskursen. Lärare uppger att de har kännedom om varje elevs resultat på individnivå. Rektor får en god kännedom om elevernas kunskapsresultat genom de konferenser som hålls varje vecka. Eftersom skolan inte har några sammanställningar som visar i vilken grad eleverna når målen i årskurs 5 i alla ämnen har Skolinspektionen svårt att bedöma elevernas kunskapsresultat.

När det gäller de nationella ämnesproven i årskurs 5 visar skolans egen statistik från år 2009 att alla elever har klarat de nationella proven i engelska, matematik och svenska, en förbättring sedan föregående läsår.

Skolan har även till Skolinspektionen inkommit med statistik över resultat på nationella ämnesprov för årskurs 3 i svenska och matematik år 2009. Här visar resultaten att alla elever når målen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Lärarnas arbete med att ge eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling uppfyller inte grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

I Runemoskolan upprättas individuella utvecklingsplaner för samtliga elever i samband med utvecklingssamtalet. De individuella utvecklingsplanerna, och de skriftliga omdömen som utgör underlag till dessa, är dock av skiftande kvalitet. I planerna framgår inte tydligt vilka insatser som ska göras av skolan utifrån de nationella kursplanerna för att eleven ska ha framgång i skolarbetet. De saknar också en tydlig koppling till läroplanens och kursplanernas mål. Skriftliga omdömen ges tydligt i engelska, matematik och svenska. Övriga ämnen markeras med ett X om kunskapsmålen har nåtts. Omdömen saknas dock för samtliga ämnen eftersom skolan för elever i de högre årskurserna upprättar ett gemensamt omdöme för alla samhällsorienterade och naturorienterade ämnen, vilket skolan endast får göra upp till årskurs 5.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bristområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Rektorn säkerställer inte att skolans arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling dokumenteras i en plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Tillsynen visar att skolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete. Resultatet av arbetet ses i det respektfulla förhållningssätt som råder mellan elever och vuxna på alla plan. Den likabehandlingsplan som Runemoskolan har upprättat uppfyller till största delen författningarnas krav. Dock saknas en redogörelse för de planerade åtgärder skolan ämnar vidta efter den kartläggning skolan gjort tillsammans med eleverna.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Rektorn säkerställer inte att eleverna erbjuds den garanterade undervisningstiden i alla ämnen.

Författningsstöd:

Bilaga 3 till skollagen

1 kap. 2§ grundskoleförordningen

Kursplan för ämnet teknik

Motivering:

Tillsynen visar att skolan inte har tillräckliga rutiner för att säkerställa att eleverna får den garanterade undervisningstiden i ämnena teknik. Ämnet teknik ingår i de naturorienterande ämnena och ibland i något tema. Det finns dock enligt lärarna en osäkerhet om eleverna ges förutsättningar att nå målen i ämnet i årskurs 5.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

De åtgärdsprogram som upprättas på Runemoskolan uppfyller inte alltid grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

I Runemoskolan uppger rektorn och lärarna att åtgärdsprogram upprättas för alla elever i behov av särskilt stöd och skolan har arbetat med att skapa rutiner för hur stödinsatser ska ges och åtgärdsprogram upprättas. Skolinspektionen har tagit del av några åtgärdsprogram på skolan. Av dessa framgår i liten grad vilka åtgärder som vidtagits för att tillgodose elevens behov. Det varierar mellan åtgärdsprogrammen hur väl det framgår vilka behov eleven har. Det varierar också hur pass väl åtgärdsprogrammen beskriver hur elevens behov ska tillgodoses och de åtgärder som föreslås är ofta inte konkreta och relaterar i begränsad utsträckning till läroplanens och kursplanernas mål. Dessutom framgår inte alltid hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.